

קווים לדמותי

אחרי שביקרתי בתערוכה שסוף־סוף גרמה לי להתרגש, הבנתי שאני אולד פאשן לא רק במערכות יחסים אלא גם בצריכת תרבות

עצע, שהסתובב באופן טוסי מחוץ לגלריה ולחץ ידיים. הבטתי מסביב וראיתי כמעט 20 איש שעומדים ומהנהנים בפליאה ובהסכמה. הנהגתי גם אני. שיערתי שגשש הולעי פות בחוץ מאלץ את האנשים להיכנס פנימה ולהעביר את זירת המינגלינג אל מול צלמי העיתונות המקומיים למקום פוטוגני יותר. "איזנט איט מרב'לס?", שאל אותי לפתע מי שהו שראה אצלי זיק בעיניים רק שלא מהסיבות הנכונות. "וורי מרב'לס", עניתי בחזרה, תוך שאני מתאמצת לזייף רגש. אפילו הקופי שופ לא עזר.

פעם מישהו נתן לי טיפ: הרמת הגבות וצמצום העיניים מיד לאחר מכן נותנים תחושה לחוזה מהצר שאת מבינה עניין. עם השנים הוספתי הטיית ראש הצדה כשאני מגיעה לאירועים שבהם אני לא מבינה, כי המעמד מחייב. פניחן המשתאות של האורחים הנרגשים רק העצימו בי את התחושה שמשוה לא בסדר אצלי. ואז נזכרתי שכשהייתי בת 12 כולם בכיתה האזינו לקלטת חדשה של איירון מיידן. לא הבנתי מה הם מוצאים ברעש הזה, אבל שיחקתי את המשחק והאזנתי בסתר לגידי גוב ושלמה ארצי. רק לאחרונה בתערוכה הנפלאה של התפריטים ההיסטוריים בגלריה של אנוברסיטת תל אביב, נפל לי האסימון: אפשר ליצור אומנות בלי יומרה.

בעידן המודרני, אומנות, מוזיקה וזרם היפסטרית כלשהו משמשים זירת התגוששות חברתית. מעין ניסיון מכובס ותרבותי לכאורה להפוך כתות, קהילות וקטובים חברתיים ללגיטימיים, על פניו בלי אלימות. קצת כמו מעריצי עפרה חזה מול מעריצי יודנה ארזי: ויכוח שתמיד נגמר בקונפליקט בין אשכנזים מול מזרחים. טיילור סוויפט נגד ביונסה, קאנטרי ומוזיקה שחורה וריב מפורסם, ופסטיבלי מוזיקה אלטרנטיבית שהפכו להיות המידברן של האליטה המתוחכמת ההיפסטרית, שמביטה עלינו, רוכשי הכרטיסים למופע הפארק של גאנו אנד רחס ובריטני ספירס, כעל יושבי המעברות בהיכל התרבות של העולם.

אומרים שטעם אומנותי הוא בדיוק כמו קבוצת כדורגל או מפלגה, וההעדפות שלנו נובעות מהמקום שבו גדלנו או לחלופין מותאמות לצורך שלנו להשתייך לקבוצה מסוימת. על פניו אני כישלון של השיטה. אלא שבשורה התחתונה, בתשובה לניסיון המרגיז להפוך כל תרבות לא מובנת לגיבוה יותר ואיכותית, אפשר לתת כדוגמה את הביטלס. כך או כך, איברתי באופן אישי כל אפשרות להיות היפסטרית ביום מן הימים, אחרי שהצהרתי קבל עם וטוויטר ביום העצמי צמאות האחרון שאני מתה על שלמה ארצי. או לא. חצי נחמה היא שסוף־סוף, אחרי הרבה זמן, התרגשתי עד עמקי נשמת מתערוכה. ♦

אומנות ב'לי יומרה. תערוכת תפריטים היסטוריים

פעם מישהו נתן לי טיפ: הרמת גבות וצמצום עיניים מיד לאחר מכן נותנים תחושה לחוזה מהצר שאת מבינה עניין. עם השנים הוספתי הטיית ראש במערכות יחסים אלא גם בצריכת תרבות

ל א מזמן סיקרתי תערוכה של אומנות מודרנית מהזן הנגיש. גם אותי הפתיע שבעידן שבו היפ־סטרים שולטים כאלטיה תרבותית יש דבר כזה שנקרא "אומנות מודרנית נגישה", כזו שאפשר להביט בה בלבן של המסגרת ולהבין למה התכוון המשורר, או במקרה זה האומן והאיצר.

מבט קטן מסביבי הוכיח לי שככל הנראה יש אמת בפרסום, וכשמכונים פשוט ובגובה העיניים, גם מגיע הקהל הנכסף. בכל זאת, כשרוב הגלריות בישראל פתוחות בחינם לציבור הרחב או בתשלום מאוד סמלי, ייתכן שכדי להוציא את עם ישראל מחוץ לתוכניות הבישול (כרברי חסן נסראי ללה המופתע, ובצדק) אולי כדאי לזרוק את הפלצנות הצדה, גם אם זה לא מעשה טרנדי.

אחת מתערוכות האומנות המודרנית המזוהות שראיתי בחיי הייתה באיזו גלריה היפסטרית בממסטרדם, כזו שמתאמצים לחקות בישראל עם קאווה ובורקס ופרצוף מלא בחשיבות עצמית על המדרכה כרחוב תל אביבי מפויח מאי גזווי אוטובוסים. כמה שבועות לפני כן יצא לי לפגוש בישראל מעצב מוצר הולנדי לראיון, ורצה הגורל ושנינו מצאנו את עצמנו מספר ימים מאוחר יותר על אותה הטיסה לאותו יעד. אני לחופשה עם חבר והוא לעשות לביטו. על הדרך קיבלתי הזמנה ששמורה למיטב הסלסם המקומיים בעיר, לפתיחה של גלריה לאומנות מודרנית שעתידיה "להסעיר" את אמסטרדם.

השנה הייתה 2008, מדינת ישראל חגגה 60 להיווסדה, עד כמה שזכור לי ללא פסטיבלים מיותרים. הלויין עמוס שוגר, כולם התעסקו פה בפרסום רוח ועדת וינוגרד, אבל באמסטרדם עישנו ג'וינטים ופתחו גלריות ביוורדאן. פרפורציות - קווים לדמותן.

תמיד נמשכתי לכל תחומי האומנות הקלאסיים, אך מודה שעם העידן המודרני הייתה לי קצת בעיה. מתברר שאני אולד פאשן לא רק במערכות יחסים אלא גם בצריכה תרבותית. מניחה ששברתי את הסטיגמה התל אביבית לכל הטוקביקטיסטים הקבועים. כבר אי אפשר לספור את המקרים שבהם הייתי נעה בחוסר נוחות בכיסא המתקפל מול הצגות אוונגרד מסוימות, שם השקננים היו משמיעים קולות במקום מילים או במופע מוחל, שם כל מה שידעתי על ריקוד - וידעתי הרבה - לא היה חלק מהם. כמה שעות מאוחר יותר מצאתי את עצמי מתבוננת בציור אבסטרקטי שאמור היה להיות יצירת מופת של אומן מצר-